

Generale
ver-
klaren,
ingel-
aken een
legt, dat
n op de
ebruiken
p hij het
taakt tot
fessoren,
mdat het
genomen
Bavinck
sluit der
sluit heb-
ologische
zon kun-
e heb ik
arin, dat
naar Den
de theo-
het alge-
der, wat
neeft
niet pak
n Haag
euren, of
synodaal
t denken
sh predi-
daaruit
dat gaat
n, dat de
t aange-
hebben.
fessoren-
sporen,
n in de
angaande
l worden
stel, want
Contract
cheiden
met het
zelfs de
bij som-
En wel
Concept-
weet dat
gewest
eenheid
bewaren,
rechten
omming
Faculteit
gen, dat
ging het
redigide
mer dan
Synode
d van de
kunnen
einiteits-
l alleen
chap der
teit zou
eens tot
gem der
gen het
est dit,
het ge-
genomen
in moge
heid met
chieder,
e profes-
noeden,
ten dat,
doende
met de
zon ge-
punt is
in deze
alsof ik
de pro-
de bezet
orstel te
achterat
n uitge-
Vaarom
ak niet
eniging
voorden
Theolo-
n moet
re zijn,
kunnen
n zeer
zou mij
Maar
ischen
en de
g waar-
steland
oog op
an die
Facul-
gen,
Synode
tes, en
"om,"
r, enz.
aan het
lienaar
de te
is, en
van.
stand
oog zij,
Synode
eet ik
staam
eerlijk
soeren,
rhout
s der
m des
pacht
op hen
innig
e twee
V. U.
ik mij

op dit terrein dan zou ik van u iets vergen, dat zij mij onmogelijk zouden kunnen toestaan, omdat ik dan wel de halve *Herant* zou noodig hebben. Alleen herinner ik er aan, dat toen Dr. Littooy, in '93, die bedingkwesie in de kerken had geworpen, op de Synode van dit jaar de betekenis van het woord: „beding“ uit de taal en de gebruiken der diplomatie verklaard is. Dat kunnen al de leden van die Synode nog met mij getuigen. Hoe het later met dit woord, en nog andere woorden, vaak ging, weet men. Hoe het nu weder, hier en daar, met de woorden der Synode gaat weet men ook. Dr. Wagenaar sprak dan ook niet geheel ten onrechte, van „*Morsen met de taal*“.

Hooggeachte redacteur, ik ben, van het begin af, voorstander geweest van de Vereeniging der Theol. School met de Theol. Faculteit. Ik geloof niet aan het *begin* van een eigen inrichting der kerken, en ik weet, dat de Vaders der Scheiding er ook niet aan geloofd hebben. Ik geloof veeleer aan het Universitaire beginsel en aan de overwinning van dit beginsel in de toekomst. Maar ik weiger niet te gaan op wegen en gebruik te maken van middelen, waarvan ik de zekerheid niet heb, dat zij in overeenstemming zijn met waarheid en oprechtheid, en niet strekken om den vrede en de eenheid der kerken te bevorderen.

Dit verklaart mijn „*slingeren*“, waarover ik zooveel onaangenaams heb moeten hooren en ondervinden.

Waar ik behendiger geweest en minder onhandig, dan zou mij ook deze onaangename discussie bespaard zijn.

„Gij hadt moeten zwijgen“, zeide iemand tot mij, want ge kunt aan de dingen toch niets veranderen. Ik ben geneigd dezen broeder gelijk te geven; helaas, nu het te laat is!

Met broederlijke dank voor de plaatsing, W. H. GISPEN.

Gelijk men ziet, heeft Dr. Gispén met groote handigheid koning en kasteel gerokeerd, en meent hij nu achter de vooropgeschoven pionnen veilig te staan. Zijn kritiek gold alleen het *besluit der Synode*. Dat dit besluit genomen is op advies der theologische professoren; dat het hun voorstel was en dat de verantwoordelijkheid van dit besluit dus voor een niet gering deel op hun schouders rust, schijnt Dr. Gispén niet te weten. Hij was geen lid der Synode en wat in de kraamkamer gebeurde, gaat hem dus niet aan. Dr. Gispén mag dit besluit ongerijmd noemen; hij mag beweren dat daarin alle soevereiniteitsrechten der vereeniging zijn prijs gegeven; hij mag verklaren, dat de vereeniging zulk een contract wel nooit zou hebben aanvaard; — dit alles heeft alleen de Synode zich aan te trekken. De professoren die dit voorstel bij de Synode hebben ingediend en er de geestelijke vaders van zijn, kunnen met Pilatus de handen in onschuld wassen en denken: Dr. Gispén heeft met die verre van malsche critiek niet *ons*, maar de Synode bedoeld.

Een gewoon mensch, die in de diplomatie minder thuis is, zou zeggen: indien de theologische professoren een voorstel bij de Synode indienen, en de kerken adviseeren dit voorstel aan te nemen, terwijl het vaststaat, dat de stichting die zij dienen, dit voorstel niet aannemen kan en diensgevolge tusschen de kerken en de Vrije Universiteit een conflict zou kunnen ontstaan, dat voor beide van de nadeligste gevolgen zal wezen, — dan hebben deze professoren alle vertrouwen verbeurd en zijn ze niet langer waard der Synode van praedieci te dienen.

Dit wat de critiek van Dr. Gispén op het voorstel-Bavinck-Rutgers aangaat. In de tweede plaats was door ons gevraagd, met welk recht Dr. Gispén betwijfelde, of de voorstellers wel bereid zouden zijn hun voorstel gestand te doen, wanneer de minderheid alsnog bereid was, in dit compromis te treden.

Dr. Gispén beweert, dat hij dit nooit gezegd heeft.

Wie veel schrijft, vergeet licht wat hij geschreven heeft. Mogen we daarom Dr. Gispén's geheugen te hulp komen, door hem voor te leggen, wat in de *Bazuin* van 28 November te lezen staat:

Ook is het de vraag, of er nu nog een voorstel Bavinck c. a. bestaat? Te Arnhem had het tot eenheid in de opleiding kunnen leiden; maar die gelegenheid is thans voorbij. *Zekerheid dat de voorstellers het nu nog zullen handhaven bestaat er niet.* En nog minder zekerheid bestaat er, dat de Vereeniging voor Hooger Onderwijs het zou aanvaarden. Behalve de ongerijmdheid om de Universiteit naar Den Haag te verplaatsen, zou zij, na al het gebeurde, zeker moeilijk te bewegen zijn om haar soevereiniteitsrechten in zake de Theologische Faculteit prijs te geven, te minder nu die Faculteit weder voldoende bezet is. Zelfs is het volstrekt niet zeker dat, al had de Synode besloten het voorstel-Bavinck c. a. uit te voeren, de vereeniging voor Hooger Onderwijs het onveranderd of ongewijzigd zou hebben geaccepteerd.

Waar Dr. Gispén zeer nauw met de Amsterdamse kringen in verband staat, daar moest deze zeer voorzichtig gestelde uitlating wel den indruk geven, dat de *voorstellers* van het Arnhemse besluit sinds dien tijd van gedachten veranderd waren en thans niet meer zouden willen, wat zij te Arnhem hadden aanbevolen.

In de derde plaats ontvingen wij thans antwoord op de vraag, waarom Dr. Gispén van meening is, dat de Vereeniging niet bereid zou zijn gevonden, om het voorgestelde contract harerzijds te aanvaarden. Deels rust deze meening op de oppositie van enkele broederen op de jaarvergadering der Vereeniging te Utrecht, deels op hetgeen de curator Dr. Van Schelven ter Synode verklaarde.

Hiertegenover stellen wij het feit: te dat het voorstel-Klaarhamer door niet één classis en niet één provinciale Synode bij de generale Synode is gesteund;

te dat bijna alle provinciale Synodes, die het Concept-contract in hoofdzak goedkeurden, ernstig er op aandrongen, dat in dit Concept-contract wijzigingen zouden worden aangebracht, die de rechten der Kerken beter waarborgden;

te dat op de Generale Synode slechts

een lid, die voor de universitaire opleiding was, bedenkingen tegen het Concept-Bavinck-Rutgers inbracht.

Ladén het juist is, dat de groote kracht der V. Universiteit schuilt in den *kring der Gereformeerde Kerken*, dan komt het ons voor, dat deze feiten meer zeggen dan de oppositie op de jaarvergadering in Utrecht, die bij de eindstemming 7 stemmen behaalde van de 112 die werden uitgebracht.

De opmerking van Dr. Gispén dat de Theologische professoren niet de Vereeniging voor Hooger Onderwijs zijn, is volkomen juist. Geen dezer hoogleraren beeldt zich in een soort pauselijke macht te hebben over een vereeniging van vrije mannen.

Maar wel stonden die professoren in de overtuiging, dat zij op afdoende gronden aan de Vereeniging hadden kunnen duidelijk maken, dat hun voorstel volstrekt niet ongerijmd was, de soevereiniteitsrechten der Vereeniging niet prijs gaf en op sommige punten een oplossing bood, die voor de Vrije Universiteit zelfs voordeliger was dan het vroeger voorgestelde Concept-contract.

Intusschen, dit alles is thans niet meer aan de orde.

Zoolang de minderheid niet verklaart, dat zij bij het Arnhemse besluit zich kan neerleggen, ligt het niet op den weg der Vereeniging, om over dit contract zich uit te spreken.

Met het vorige concept-contract heeft men leergeld betaald. De Vereeniging voor Hooger Onderwijs zal stellig niet zoo dwaas zijn opnieuw haar goed- of afkeuring uit te spreken over een *contract tot vereeniging van de Theol. faculteit met de Theologische School der Kerken*, voordat dit door de Synode in optima forma als besluit der Kerken haar is meegedeeld.

En hiermede wordt ook aan dit debat een einde gemaakt. Enig practisch belang heeft voortzetting dezer discussie op dit oogenblik niet.

Onze kleding.

V.

Blijkt dus uit de Scheppingsordinantie Gods, dat het kled bij het menscheelich lichaam niet hoort en alleen een belemmering is om de volle schoonheid van het lichaam te ontplooien, dan komt terstond de vraag op of het kled, dat om der zonde wil tusschenbeide kwam, wel bestemd is eeuwiglijk te blijven?

Evenmin als in den staat der rechtheid, kan er ook in het volzalige rijk der heerlijkheid, dat eenmaal komen zal, een reden voor den mensch bestaan om door het kled het lichaam te verbergen of te beschutten. Al wat hier op aarde het kled noodzakelijk maakt, valt daar weg. In de opstanding zullen de kinderen Gods gelijk zijn aan de engelen, die niet huwen of ten huwelijke genomen worden; en waar de zinnelijke ziel geheel te niet gedaan wordt, daar kan ook het schaamtegevoel niet langer bestaan. Waar op deze nieuwe aarde noch de strenge koude van den winter noch de brandende hitte van den zomer meer gevonden wordt, maar een eeuwige lente zal heerschen, daar behoeft de mensch geen bescherming tegen de storende invloeden van het klimaat meer te zoeken. Het kled heeft dus in den staat der heerlijkheid geen enkele reden van bestaan meer. En waar het scheppingsverhaal ons toonde, dat God het menscheelich lichaam naakt schiep, opdat het zonder kled zijn vollen luister toonen zou, daar is het moeilijk denkbaar, dat het lichaam der gezaligden, waarin die schoonheid nog veel heerlijker dan bij Adam uitblinken zal, door het kled voor het oog zal worden verborgen. Alles schijnt er dus op te wijzen, dat het kled, dat om der zonde wil ontstond, ook met de zonde en haar gevolgen eens uit de schepping verdwijnen zal.

Toch stuit men bij deze voorstelling op de moeilijkheid, dat de Heilige Schrift ons nergens de gezaligden teekent als *onbekled*, maar hen steeds voorstelt als *bekled met lange witte kleederen*. Zoodra we ons dan ook een voorstelling pogen te vormen in beeld of lied van het rijke leven van Gods kinderen in den hemel, dan schildert de fantasie ons onze ontslapen als zwevende gestalten met het blinkend witte kled omgeven, den palmtak en de cither in de handen om Gods glorie te zingen, terwijl de kinderen, die ze dragen, worden neergeworpen voor den troon van God en van het Lam.

Hierbij komt, dat ook de engelen wanneer ze een oogenblik uit de zalen des eeuwigen lichts afhalen op aarde om daar aan menschen te verschijnen, ons geteekend worden als bekled met witte kleederen, schitterend van een lichtgans, die met het felle licht van den bliksemstraal alleen te vergelijken is. Van een naakte Engelen-verschijning leest men in de Schrift nergens.

En wat eindelijk alles schijnt af te doen, bij de majestueuze verschijning van den verheerlijkten Christus op Patmos wordt ons door Johannes uitdrukkelijk gezegd, dat hij bekled was met een lang wit kled, blinkend van zonneglans, en dat een gouden gordel om de borst dit kled ophield, dat in golvende plooiën afdaalde tot den voet. Waar de Apostel ons zegt, dat we niet weten, wat we eenmaal worden zullen, maar dat we deze hopen hebben, dat we aan Christus gelijkvormig zullen zijn, daar schijnt dus metterdaad door deze Christus-verschijning het vraagstuk omtrent het al of niet bekled zijn der gezaligden beaist. Gelijk Hij is, zoo zullen ook zij eens zijn. En wanneer Hij in den staat der glorie het kled niet heeft afgelegd, maar behield, dan volgt hier schijnbaar uit, dat het kled bestemd is om eeuwig te blijven.

Intusschen vergeet men niet, dat schier al deze uitspraken voorkomen in de Openbaring van Johannes, waarin alles symbool

in beeldspraak is, en men dus steeds uiterst voorzichtig zijn moet met deze beeldspraak letterlijk op te vatten, wil men niet tot de vansteligste voorstellingen komen. Wanneer er in den hemel gesproken wordt van een troon, waarop God zit, door vier diergestalten omringd; van een glazen zee, die voor dien troon zich uitstrekt; van een nieuw Jeruzalem met poorten van paalen en straten van goud; dan denkt niemand er aan dit alles in letterlijken zin te verstaan, evenmin als men de fabel, waarin de waakengelen Gods toorn uitgieten op de aarde, of het boek met zeven zegelen, dat het Lam opent, als een werkelijk boek of alheuschse fabel zal beschouwen. Al deze dingen zijn slechts beelden en vormen aan het aardsche leven ontleend en die dienst doet om ons zichtbaar voor te stellen wat in den hemel in veel hooger en zinniger gevonden wordt.

Reeds dit maant ons om, wanneer van de witte kleederen, van de blinkende kronen en van de palmtakken in de handen der gezaligden gesproken wordt, niet te spoedig een gevolgtrekking te maken tot de realiteit van hetgeen hiernaamaals geschieden zal. Het witte kled, de palmtak en de kroon zijn symbolen van de overwinning. Wie als veldheer in den slag overwonnen had en triumpfelijk wederkeerde in zijn vaderland, werd met witte kleederen getooid. Daarop doelt Christus als Hij tot de gemeente van Sardes zegt: *Die overwint, die zal bekled worden met witte kleederen*. Evenals het verborgen manna, de keursteen met den nieuwen naam en de blinkende morgenster, die aan de geloovigen als loon voor hun strijd worden beloofd, zoo is ook het witte kled een symbool, en wel van de volkomen overwinning die eens op den vijand zal worden behaald.

Hoe weinig recht men heeft dit bekled-zijn in letterlijken en eigenlijken zin op te vatten, blijkt wel het duidelijkst uit Openbaring 6:9 — 11. Johannes spreekt daar over de *zielen der martelaren*, die onder het altaar zich bevinden en tot God roepen: Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerscher, oordeelt en wrekt Gij ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen? Hier is dus geen sprake van de geloovigen, die na het laatste oordeel, uit den dood zijn opgewekt en een verheerlijkt lichaam hebben ontvangen, maar van die zaligen die nog in den staat der gescheidenheid van het lichaam verkeeren en daarom uitdrukkelijk *zielen* worden genoemd. Wanneer nu van deze zielen in vs. 11 gezegd wordt, dat zij lange witte kleederen ontvingen en daarin wachten moesten totdat het getal hunner mede-martelaren vervuld was, „die gedood zouden worden gelijk zij“, dan is hierbij van zelf de gedachte aan een werkelijk kled buiten gesloten, om de eenvoudige reden dat een ziel geen kled dragen kan. Het witte kled wil hier niets anders zeggen dan dat hun de volle overwinning en de wrake Gods over hun vijanden worden beloofd.

Hetzelfde geldt van de vier en twintig ouderlingen, die rondom den troon Gods zitten (Openb. 4:4) en van de groote schare uit alle volken, tongen en natien, die niemand tellen kan (Openb. 7:9, 13). Wanneer ook deze ons geteekend worden als bekled met lange witte kleederen, als dragende gouden kronen op het hoofd en met palmtakken in de hand, dan wijst reeds de bijvoeging van de palmtakken en kronen op het symbolische karakter dezer beschrijving. Maar wat alles afdoet, ook hier is geen sprake van degenen, die uit den dood zijn opgestaan, maar van de *zielen der afgestorvenen*, die thans in den hemel zijn. Het laatste oordeel en de opstanding uit de dooden vormt in de Openbaring het slot-taferel in hoofdstuk 20. Alles wat daaraan voorafgaat, handelt over de worsteling met de macht van Satan op aarde, over de oordeelen Gods, die het eindoordeel voorbereiden en over den voorloopen staat der zaligheid, die de in Christus ontslapen in den hemel genieten. Waar deze gezaligden hun lichaam uit het graf nog niet hebben terug ontvangen, daar kan het bekled zijn met witte kleederen dus niet letterlijk worden opgevat.

Over hetgeen na de opstanding in het rijk der heerlijkheid geschieden zal, verspreidt de Schrift slechts spaarzaam licht. In de slothoofdstukken van de Openbaring, waar de heerlijkheid van het Nieuwe Jeruzalem geteekend wordt, is van het *witte kled* geen sprake. Er staat alleen dat de zaligen Gods aangezicht zullen zien en Zijn naam op hun voorhoeden wezen zal (Openb. 22:4). Ook trekt het de aandacht, dat in het typisch profetische visioen van Ezechiël, waarin de geestelijke levendmaking van Israël onder het beeld van de opwekking der dooden geteekend wordt, wel gezegd wordt dat been tot been naderde en de beenderen daarna bekled werden met zenuwen, vleesch en huid en ten slotte de geest in het aldus herstelde lichaam wederkeerde, maar over het kled met niet één woord gesproken wordt. Al valt uit dit zwijgen der Schrift omtrent het kled na de opstanding geen stellig bewijs af te leiden, toch pleit dat zwijgen vooral bij een zoogedetailleerde beschrijving als van Ezechiël, er tegen dan voor de gedachte, dat het verheerlijkte lichaam nog een kled dragen zal.

Het eenige bewijs, dat men met een schijn van recht hietegen zou kunnen aanvoeren, is de verschijning van Christus op Patmos. Hier heeft men niet te doen met een gestorvene, wiens ziel alleen in den hemel is, maar met het uit de dooden opgestane en verheerlijkte lichaam van Christus. En waar dat verheerlijkte lichaam een lang kled draagt tot de voeten, dat met een gouden gordel om de borsten wordt vastgehouden, daar schijnt deze verschijning er althans op te wijzen, dat het kled na de opstanding behouden blijft.

Zoodra men echter deze beschrijving van de verschijning van Christus aan Johannes nauwkeuriger beschouwt, zal men zien, dat elke gevolgtrekking tot de realiteit ook hier

uiterst moeilijk is, omdat het symbolische zich telkens met het reële vermengt. Wanneer in deze zelfde beschrijving staat, dat Christus wandelde tusschen zeven gouden kandelaars, zeven sterren in zijn hand hield en een tweesnijdend, scherp zwaard uit zijn mond uitging, dan zal niemand dit in letterlijken zin opvatten. Christus zelf heeft tot Johannes gezegd, dat de zeven sterren de engelen of opzieners der gemeenten afbeelden en de zeven gouden kandelaars de gemeenten. Evengoed als het scherpe tweesnijdende zwaard, dat uit Christus mond uitging, een symbool is van de alles doordringende kracht van zijn woord, zoo kan ook het witte kled met den gouden gordel moeilijk anders worden verstaan dan als zinnebeeld van de koninklijke heerschappij, die Christus ontvangen heeft als loon voor zijn middelaarswerk.

Toch is hiermede niet genoeg gezegd. Het heeft steeds de aandacht getrokken, dat ook de engelen, wanneer zij op aarde verschijnen om aan den mensch zich te openbaren, bekled waren met blinkend witte kleederen. Natuurlijk kan het kled voor den engel, die een louter geestelijk wezen is, niet noodig zijn. En waar God hun voor een oogenblik een lichaam schenkt om op aarde te kunnen verschijnen, daar is dit zulk een heilig lichaam, dat daarbij evenmin als bij Adam in het Paradijs van bedekking uit schaamtegevoel sprake kan zijn. Dat de engelen steeds gekled verschijnen, vindt zijn oorzaak dus niet in hen zelf, maar in *ons*. Ons oog is door de zonde bedorven; het kan niet meer rein en heilig aanschouwen wat in het Paradijs zonder kled werd getooid. Zelfs in het omhullende kled dreigt de heerlijke gestalte van deze Engelenverschijningen den zinlijken lust nog te prikkelen, zooals de droeve geschiedenis van het engelenbezoek aan Loth heeft geleerd. Vooral wanneer deze engelen gebruikt werden, zooals bij de Opstanding, om aan vrouwen een boodschap van God over te brengen, gebood de kiesheid reeds, dat hun gestalte door een kled voor het oog verborgen bleef. Ook bij Gods heiligste kind, zoolang het hier op aarde is, blijft de macht der zonde nog naderen en kan daarom het kled niet worden ontbeerd.

Eerst wie dat heeft ingezien, zal begrijpen waarom bij alle verschijningen van hemelsche gestalten en bij elk visioen, dat een blik ons gunt in den hemel, het kled de verheerlijkte gestalte omsluit. Dit is niet, omdat in deze hemelsche wereld zonder zonde het kled noodig is of bestaat, maar omdat God aan zijn zieners en profeten deze hemelsche gestalten niet anders toonen kan, dan door het kled verborgen. Als Daniel de gestalte Gods aanschouwt als den Oude van Dagen, dan draagt deze gestalte een kled wit als sneeuw. (Daniel 7:9). Ook Jesaja, die in zijn roepingsvisioen den Heere zag, zittende op eenen hoogen en verhevenen troon, spreekt van de zoemen van Gods kled, die den tempel vervulden. (Jes. 6:11). De enige uitzondering hierop vormen de Cherubijnen en Serafijnen, die ons bij Jesaja en Ezechiël naakt worden geteekend, maar ook hier wordt toch uitdrukkelijk gezegd, dat zij vleugelen hadden om het lichaam te bedekken. (Jes. 6:2 en Ezech. 1:11) en deze vleugelen vervulden dus de plaats van het kled. In heel het rijk der hemelsche heerlijkheid wordt de voorstelling van het naakte lichaam altoos vermeden, niet omdat het naakte op zich-zelf verkeerd zou zijn, maar omdat het naakte zonder kled door den zondigen mensch niet rein kan worden gezien.

Eerst van uit dat oogpunt beschouwd, kan ook een beter licht vallen op de verschijningen van den verheerlijkten Christus, na zijn hemelvaart. Evenals bij de aanvankelijke verheerlijking op Tabor het kled niet wegvalt, maar zijn discipelen hem zien bekled met blinkende kleederen, wit als de sneeuw, zoo verschijnt Christus ook op Patmos aan Johannes met dat schitterend witte kled omgeven. En al meldt de Schrift dit niet uitdrukkelijk, toch kan er kwalijk twijfel over bestaan, dat Christus in datzelfde kled gezien is door Stephanus bij zijn marteldood en door Paulus op den weg naar Damascus. Elke andere voorstelling zou stuitend zijn voor ons gevoel. De naakte Christusgestalte hoort bij het kruis, maar als de verheerlijkte, draagt Christus het koningskled der eere.

Een stellige en afdoende uitspraak van de Schrift omtrent de vraag of het kled in den staat der heerlijkheid blijft, hebben wij dus niet. Het feit, dat de hemelsche gestalten van God, de engelen, Christus en de verlostten ons steeds met het kled worden voorgesteld, bewijst niets, omdat dit deels symboliek is, deels geschiedt omdat de openbaring komt tot den zondigen mensch, die het kled niet ontberen kan. Eer zou uit de grondbeschouwing der Schrift omtrent het kled zijn af te leiden, dat het kled alleen een bestemming heeft voor deze aardsche beedeling maar in het rijk der heerlijkheid eenmaal wegvallen zal.

Toch dient hieraan nog iets te worden toegevoegd.

Adam in het Paradijs was wel volmaakt, maar *verheerlijkt* was zijn lichaam nog niet. De Apostel zegt daarom dat de eerste mensch uit de aarde aardsch was, maar dat de tweede mensch de Heere is uit den hemel. Evenals wij het beeld des aardschen gedragen hebben, zoo zullen wij ook het beeld des hemelschen dragen. De staat der verheerlijking is dus niet een bloote terugkeer tot den Paradijs-toestand, maar een veel hoogere trap van volkomenheid, een veel rijker openbaring van het beeld Gods in den mensch.

Wanneer nu bij de beschrijving van het verheerlijkte lichaam van Christus steeds gezegd wordt, dat dit omgeven was met den glans der zon, en de Schrift ons leert, dat ons verheerlijkt lichaam eens aan dat van Christus gelijkvormig wezen zal, dan

mag hieruit veilig worden afgeleid, dat zulk een schittering van licht ook aan het verheerlijkte lichaam van Gods kinderen zal geschonken worden. „De uitverkorenen zullen blinken gelijk de zon in het koninkrijk des Vaders“, is de heerlijke profetie, die Christus zelf hiervan gegeven heeft.

Wil men nu deze uitstraling van heerlijkheid een *lichtkled* noemen, dan is ons dit wel. Ook van God staat, dat Hij zich bedekt met het licht als een kled (Ps. 104:2). Mits men maar steeds in het oog houde, dat deze lichtgans niet gelijk de oude Rabbijnen fabelen van Adam in het Paradijs, een wolke der heerlijkheid is, waardoor het lichaam voor het oog verborgen wordt, maar zulk een lichtkled, waardoor nog rijker en heerlijker dan in het Paradijs de schoonheid van het menscheelich lichaam zal uitkomen.

Het kled, zooals God het na den val aan den mensch schonk, was een *kled der schande*. In het rijk der glorie is daarom voor dit kled geen plaats. Omdat de schande zal worden te niet gedaan en eere en heerlijkheid aan elk van Gods kinderen zal geschonken worden.

Officiële Berichten.

Vergadering van de Classis Zwolle, 11 Dec. 1902.

Deze vergadering is eene vervroegde, ter oorzake van eene motie van de kerk te Kampen, als voorstel aan de classis aangeboden, „Over de zaak der Opleiding in verband met de tegenwoordige omstandigheden“. Dit voorstel op de vergadering in Oct. ingediend, is toen niet in behandeling genomen, omdat de kerkeraden geene gelegenheid hadden gehad er van te voren over te oordeelen.

Dr. Elzenga licht thans de motie toe en de kerk van Rouveen geeft rekenschap van hare betuiging in instemming. Daarna brengen de afgevaardigden verslag uit, hoe de verschillende kerkeraden er over geoordeeld hebben.

Met 21 tegen 16 stemmen besluit de Classis daarop het advies van den kerkeraad te Zwolle op te volgen, om de motie van de kerk te Kampen niet in behandeling te nemen, wijl dergelijke moties geen practisch nut hebben.

Vervolgens wordt de regeling voor de Classis gewijzigd aan de hand van het Concept, aangeboden door de deputaten ad hoc.

Inzake een verzoek van een viertal broeders uit Kuinre om bediening des Woords en financiëlen steun voor de niet ontkomen kerk aldaar, wordt eene commissie benoemd om de volgende vergadering te dienen van advies.

Verschiedene deputaten worden benoemd: Voor kerkvisitatie: Dr. G. Elzenga, Ph. W. H. Eskes, W. Wolsink en J. Zijp. Secr. zijn: S. Dwarshuis en C. W. E. Ploos van Amstel. Voor Examinatie: Dr. J. Hessels en C. W. E. Ploos van Amstel. Voor Approbatie der Attesten: Dr. S. Dwarshuis, G. Elzenga en J. J. Westerbeek van Eerten. Voor hulph. Kerken: Dr. R. K. M. Hummel en J. Zijp. Voor Vacaturendiensten: Dr. R. J. Schoenmaker en Z. Hoek. Voor de kas der Emeriti Pred. Dr. J. J. Westerbeek van Eerten. Voor de Zending: Dr. S. Dwarshuis. Verder worden benoemd tot correspondent: Dr. Ph. W. H. Eskes, Quaestor: Dr. J. Hessels, Archivarius: Dr. C. W. E. Ploos van Amstel.

In naam der Classis R. K. M. HUMMEL, h. t. scriba.

Rotterdam (Delftshaven).

De laatste dagen waren voor de Geref. Kerk alhier zeer aangename en gezegende. Zondag 30 Nov. kwam de Gemeente voor het laatst in haar oud kerkgebouw samen, om aan de hand van Gen. 26:22b de weldaden Gods met Zijn kerk alhier te mogen vernemen.

Donderdagavond 4 Dec. werd de nieuwe kerk in gebruik genomen. Een zeer talrijke schare was ook nu weer samengekomen, terwijl onze leeraar Dr. S. Datema, wiens arbeid door de genade Gods zoo rijkelijk gezegend wordt, het Woord bediende naar Matth. 4:14. De Gemeente is grootelijks verblijd door die kennelijke blijken van Gods gunst.

Het is den Kerkeraad behoeft, langs dezen weg openlijk dank te betuigen aan den Welcd. heer H. Bonda, architect te Amsterdam, naar wiens ontwerp de kerk is gebouwd. Uit een oogpunt van kunst en doelmatigheid beide wordt het groote gebouw door iedereen om het zeerste geroemd.

Namens den Kerkeraad J. CAESAR, Scriba.

Op de buitengewone vergadering der classe 's-Gravenhage, gehouden 16 Dec. l.l., is het volgende besluit genomen:

De classe 's-Gravenhage verzoekt de roepende kerk over te gaan tot het bijeenroepen eener vervroegde Prov. Synode, zoodra twee andere Prov. Synode zijn bijeengetroffen, welke afgevaardigden te Arnhem mee deel uitmaakten van de minderheid.

L. S.

De kerken der classis Breukelen worden opgeroepen ter classische vergadering op Donderdag 8 Jan. a.s. des voormiddags te 9½ uur. Punten voor 't agendum worden tot 30 Dec. a.s. ingewacht aan 't adres van den eersteroepende geteekende.

Namens de roepende kerk van Vinkeveen P. ROOS, praeses. H. M. FOKKER, scriba. Vinkeveen, 16 Dec. 1902.

OOSTEREND, 10 Dec. De Geref. Kerk te deze plaats mocht heden een feesture doolven.

Na bijna een jaar in een ongezellige en onaanienlijk gebouw hare godsdienstige samenkomsten te hebben gehouden, was heden de ure aangebroken, waarin het nieuwe kerkgebouw in gebruik zou worden genomen. Om den bepaalden tijd was het tume bedekkt door de gemeente en vele belangstellenden van buiten gevuld. Dr. Andree, Dienaar des Woords alhier, sprak naar aanleiding van 1 Kon. 8 vers 20 en wees de gemeente op het heuglijke feit waarvan ze thans getuige was, als ze dit gebouw mocht ontvangen als een goede gave Gods, nu tot haar gekomen in den weg van geloofsgelooftzaamheid, ze haar geschenken als middel tot geloofssterking, ze haar rusteloos prikkende tot geloofsvoering. Korte toespraken werden ook gehouden door Dr. Weener van Cusaard namens de genabuurde Kerken, Dr. Kuiper Jr. van Makkum, namens de Classis Bolsward, en br. Elshout van Lollum als oud catechisemeester en hooggeschatten vriend in de gemeente. Hierna werden door Dr. Andree op de meer gebruikelijke wijze de verschillende Deputaten en commissie's dank gezegd voor hunne warme belang-